

УДК 621.326

Копершевич Т. – ст. гр. БМп – 32

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: Малюта Л.Я.

В сьогоденних умовах рецесії, коли в Україні спостерігається тенденція різкого спаду у виробництві, надзвичайно важливе значення має саме оновлення його матеріально – технічної бази та підвищення ефективності використання основних фондів.

Як відомо, головною ознакою підвищення рівня ефективного використання основних фондів і виробничих потужностей є зростання обсягу виробництва продукції. Кількість виробленої продукції при наявному розмірі виробничого потенціалу залежить, з одного боку, від фонду часу продуктивної роботи машин і устаткування протягом доби, місяця чи року, тобто їх екстенсивного завантаження, а з другого, – від ступеня використання знарядь праці за одиницю часу, тобто інтенсивного навантаження. Отже, всю сукупність технічних, організаційних та економічних заходів щодо кращого використання основних фондів і виробничих потужностей підприємства за їх змістом та призначенням умовно можна поділити на дві групи: перша – збільшення екстенсивного завантаження; друга – підвищення інтенсивного навантаження. При цьому треба відзначити дві важливі обставини. По-перше, якщо екстенсивне завантаження машин і устаткування можна підвищувати до певного рівня, обмеженого календарним фондом часу, то можливості підвищення інтенсивного навантаження устаткування, його продуктивності практично не є такими вичерпними. По-друге, здійснення заходів екстенсивного напрямку не потребують капітальних витрат, а підвищення рівня інтенсивного використання виробничого потенціалу пов'язане із значними інвестиціями; проте останні порівняно швидко можуть окупитись за рахунок одержаного внаслідок цього додаткового економічного ефекту.

Великим резервом збільшення продуктивної роботи виробничого устаткування є максимально можливе скорочення його простоїв. На підприємствах з дискретним виробництвом кількість не працюючого впродовж доби устаткування нерідко досягає 15-20% загального його парку, а внутрішні простої складають 10-15% робочого часу. Для підтримання високого технічного рівня виробництва на підприємствах треба щорічно замінювати 4-6% і модернізувати 6-8% діючого парку устаткування та інших видів знарядь праці.

До важливих факторів, що зумовлюють зростання продуктивності устаткування за одиницю часу, відносяться запровадження новітньої технології, інтенсифікація виробничих процесів. Значного підвищення інтенсивного навантаження устаткування на підприємствах можна досягти завдяки застосуванню прогресивних форм і методів організації виробництва, що дозволяють використовувати високопродуктивне автоматизоване обладнання. Виходячи з вищевикладеного, ми бачимо, що ефективне використання основних фондів є дуже важливим економічним завданням. Його вирішення означає збільшення виробництва необхідної суспільству продукції, підвищення віддачі створеного виробничого потенціалу і більш повне задоволення потреб населення, зниження собівартості продукції, зростання рентабельності виробництва, нагромадження капіталу підприємства.